

C1

I. feladat

Közvetítés magyarról idegen nyelvre

Maximális pontszám: 20

Foglalja össze az alábbi szöveget idegen nyelven, kb. fele terjedelemben úgy, hogy összefüggő szöveget hozzon létre!

Kételyek a klímaváltozással kapcsolatban

Talán nem véletlen, hogy kínai tudóstól származik az a kijelentés, hogy az előrejelzések szerint nyolcvan-száz év múlva bekövetkező 2-3 Celsius-fokos felmelegedés nem csupán negatív hatásokat eredményezhet, hanem kedvező változásokat is. Zsen Csen-csiu meteorológus-kutató - legalábbis Kínára vonatkoztatva - egy sor kedvező jelenséget is jövendöl. Egyik fő érve az, hogy a Föld történetében 4-6 ezer évvel ezelőtt volt már a jövendölthöz hasonló, meleg időszak. És az akkori globális felmelegedés óriási fejlődést eredményezett Dél-Ázsia hatalmas folyói, valamint a Nílus mentén. Következésképpen azt az időszakot egyfajta meteorológiai aranykornak is tekinti.

A kínai kutató szerint a ma mostoha időjárású Észak-Kínában akkor enyhe és nedves időjárás uralkodott, sivatagos részeit erdők borították. Ugyanígy barátságosabb képet mutattak a Föld más sivatagos területei is: a Szahara például bizonyítottan zöld volt, területén számos nagy kiterjedésű tó is létezett.

Zsen Csen-csiu nincs teljesen egyedül. Még borúlátó szakemberek is vallják: valószínűtlen, hogy a felmelegedés mindenütt kedvezőtlenül hasson, s adott esetben ne legyenek kedvezményezettjei is. A légkör felmelegedésével például az északi sarkkör felé fokozatosan megnőhet a mezőgazdaságban hasznosítható területek nagysága, illetve kitermelhetővé válnak a zord időjárás miatt ma még hozzáférhetetlen természeti erőforrások. A sarki jégpáncél megtörésével pedig javulhatnak a vízi közlekedés feltételei.

Más kérdés, hogy mindez mennyiben jelent majd vigaszt az emberiség azon része számára, amely a klímaváltozások veszteseként, akár a tengerek és óceánok szintemelkedése, akár a sivatagosodás következtében új népvándorlásra kényszerül. Ráadásul szociológusok szerint az emberiség mentálisan kevésbé lesz felkészülve arra, hogy a már száz év múlva bekövetkező kritikus időszakban háborús konfliktusok nélkül kezelje a feszültségeket, amelyek csak a vízszintemelkedés nyomán 120-150 millió embert érintenek majd.

Nagy a bizonytalanság a várható éghajlati változások határsávjában elhelyezkedő Kárpát-medence jövőjét illetően is. Előfordulhat ugyanis, hogy a hőmérséklet csak kis mértékben emelkedik, és ebben az esetben még nőhet is a térségre jutó csapadékmennyiség, tehát akár javulhatnak is a mezőgazdasági termelés feltételei. Am az is lehetséges, hogy gyakoriak lesznek az aszályos, forró időszakok. Mindenesetre, ha a felmelegedés a tél megrövidülését és enyhülését hozná, jelentősen megnyúlna a mezőgazdasági termelésre alkalmas időszak, és természetesebbé válna talán még a magyar narancs és a gyapot is.

Forrás: HVG

1. A kínai tudós prognózisa.
2. A prognózist alátámasztó érvelés.
3. A légkör felmelegedésének várható pozitív következményei az északi féltekén.
4. A klímaváltozás várható társadalmi következményei.
5. A Kárpát-medence jövője.

II. feladat

Fordítás

Maximális pontszám: 20

Shakespeares ”Trettondagsafton” på Dramaten

Det är inte alldeles självklart varför ”Trettondagsafton” är titeln på William Shakespeares pjäs från något år in på 1600-talet. Den bara heter så kan man tycka. Men regissören Åsa Melldahls uppsättning tar inspirationsmässig utgångspunkt i idén om det engelska trettondagsfirandet vid den tiden: ett karnevaliskt utfestande av julen, en uppsluppen upphävning av ordning och roller, med lek, upptåg och utklädning.

Pjäsen är ju en förväxlingskomedi med just identitetsleken och förklädnaden inskrivna. Den unga skeppsbrutna Viola klär ut sig till sin döde tvillingbror för att fritt kunna ta sig fram i landet som hon nu hamnat i, i skydd av manlig maskering. När hon har trasslat in sig i ett kärleksdrama med grevinnan Olivia och hertigen Orsino – där de öppna och dolda begären förvillande korsar de traditionella könsrollsgränserna – dyker brodern Sebastian upp, inte alls död, och balansen återställs. Eller?

Karnevalsyrans skapas till stor del av livemusiken: stämningsskickliga teatermusikern Janne Tavares har skrivit sprittande medskapande originalmusik för en tremannaorkester på scenkanten. Till den känslöfylld sång av den oefterhärmliga entertainern Lindy Larsson som är pjäsens desillusionerade, oberäkneliga narr.

En annan inspirationspunkt är platsen där pjäsen ska ha spelats 1602, Middle Temple Hall i London. Bengt Gomérs scenografi lånar av den pampiga salens mörka trä, som ser tungt och knarrande ut, och dess höga bjälktak. Kontrasten mellan den lättsamma yran och scenografins tunga mörker ger föreställningen sväng, förstärkt av den gigantiska runda lampan som likt en galen fullmåne svajar i fonden. Välkommen till fantasilandet Illyrien, där vi kan vara dem vi blir till inför varandra, där tillvaron är en föreställning. Som i verkliga livet, tycks Melldahl säga.

Första akten bygger fint med humor och detaljer. Andra akten har svårt att komma igång efter paus, energin är lägre, intrigerna känns separerade från varandra och upplösningen av förvecklingshistorien blir inte så ståtligt storslagen.

Möjligen är det dock en ambition att behålla lugnet just där, att inte direkt fira återgången från fri identitetslek till ”normalitet” med rätt kön på rätt person.

Pekkaris Viola och Luthanders Sebastian får nämligen även efter att deras rätta identiteter avslöjats behålla sina respektive ambivalenta personligheter, båda androgyna på sitt eget vis, och båda olika men lika varandra. En frihet som också är en av Melldahls poänger.

Maina Arvas

(Dagens Nyheter, 2015-02-09)

Forrás: <http://www.dn.se/kultur-noje/shakespeares-trettondagsafton-pa-dramaten/>

III. feladat

Irányított fogalmazás

Maximális pontszám: 20

Írja le gondolatait idegen nyelven az Ön által kiválasztott **egyik témáról** úgy, hogy **minden irányítási szempont**ra térjen ki. (Az irányítási szempontok sorrendjét nem kell betartania.)

Fontos, hogy a fogalmazás **összefüggő szöveget** alkosson.

Ügyeljen arra, hogy ne lépje túl az előírt terjedelmet! Kérjük, írjon olvashatóan. **Levél esetén** annak **formai előírásait** tartsa be! (Dátum, megszólítás, üdvözlő formula, aláírás.)

Terjedelem: **22-25 sor**

Kérjük, hogy a feladat megoldása során – a titkos adatkezelés érdekében – ne használja saját adatait.

I.

Írjon **fogalmazást**, amelyben fejtse ki véleményét a gyerekek mobiltelefon-használatáról. Írásában térjen ki a következőkre:

- a. a mobiltelefon-használat alakulása, fejlődése a közelmúltban;
- b. a használat mai elterjedtsége, mértéke;
- c. a mobiltelefon hatása a gyerekek fejlődésére,
- d. és társas kapcsolataira.

Vagy

II.

Írjon **olvasói levelet**, amelyben fejtse ki véleményét a férfiak és a nők közti házimunkamegosztásról!

- a. Írja le, Ön szerint hogyan oszlik meg a házimunka férfiak és nők között;
- b. térjen ki arra, hogy létezik-e kifejezetten férfi és női munka, ha igen, melyek ezek;
- c. gondolkodjon el arról, mi az, amiben a férfiak soha sem vesznek részt;
- d. összegezve fejtse ki, elégedett-e a két nem a jelenlegi munkamegosztással, véleményét indokolja.

IV. feladat

Olvasáskészség

Maximális pontszám: 25

Ledare: Det kan hända här

Sedan två veckor tillbaka förs ett gatukrig i franska förorter mellan ungdomar och polis. Bilar brinner, hus förstörs, tårgasgranater briserar, människor slås ned. Den franska regeringen har förlorat greppet.

Kan det hända här, det som händer i Frankrike?

Den orolig frågan ställer man sig runt om i Europa, i Storbritannien, i Tyskland, i Holland och andra länder där personer ur invandrargrupper gått till attack mot det etablerade samhället. Kan det hända också här hos oss, i Sverige?

Svaret är både ja och nej. Ja, därför att också i svenska förstäder bor människor som upplever utanförskap, social fattigdom och diskriminering. Ja, därför att extrem religiösitet, ideologi och kriminalitet numera är gränsöverskridande fenomen, som göds av globala välståndsklyftor synliga för alla. Det är uppenbart att det är sådana faktorer som driver ungdomarna i Frankrike. Ja, därför att också i Sverige har vi svårt att befria oss från bilden av "en riktig svensk".

Också här får människor dagligen erfara att deras blotta namn drar ned en spärr: platsen är tillsatt med annan sökande.

Också i Stockholms innekvarter står dörrvakterna och sorterar bort ungdomar med "fel klädsel".

Också i Rinkeby, Ronna, Rosengård finns det människor som ser polisen som motståndare, som ett fientligt samhälles soldater.

Men det finns också speciella franska faktorer som gör att svaret blir nej, det som händer i Frankrike kan inte hända här. Dit hör den speciella uppfattningen om det franska, om de republikanska värdena. Och dit hör Frankrikes koloniala historia.

Den franska revolutionens av 1789 stridsrop "frihet, jämlikhet, broderskap" gällde alla människor. Den franska republiken är en republik för alla som förstår denna grund och respekterar de "republikanska värdena". Den franska politiska eliten handlar därefter och tycker sig försvara just dessa gemensamma mänskliga rättigheter när de förbjuder sjaletter i skolorna.

Denna grundhållning är en förklaring till att franska regeringar under så lång tid underlåtit att göra något för de utsatta i dessa förorter. Man har inte velat se att också där bor franska medborgare, men medborgare som inte anammar republikens värden.

Dessutom påminner de om den kolonialism som inte heller stämmer med idéerna om universella mänskliga rättigheter. Invånarna i dessa fattigförorter kommer från Algeriet, Tunisien, Marocko och från före detta franska kolonier söder om Sahara. De har sökt sig till ett före detta moderland som de tycker sig ha en viss kulturell gemenskap med, men hamnat i ett moderland som förlorat detta välde. Deras närvaro är konstant påminnelse om detta ouppklarade och nesliga förflutna. Det blodiga Algerietkriget har till exempel först nu efter fyrtio år börjat debatteras i Frankrike, medan Vietnamkriget förblivit närvarande i amerikansk offentlighet.

Frankrike har helt enkelt svårt att på allvar se alla dessa människor och ta deras desperation på allvar. Det enda svar den franska regeringen ger är mer poliser och undantagstillstånd. Det är lätt att föreställa sig hur det svaret påverkar dem som redan ser sig utan framtid.

Det är också lätt att föreställa sig hur det uppfattas av alla dem som bor i de härjade områdena och som blivit ett slags gisslan hos våldsgängen. Också de känner sig träffade av inrikesminister Nicolas Sarkozys ord om "slödder" som ska "spolas ut".

Frankrike driver mot en konfrontation av samma omvälvande slag som studentupproret 1968. Revolutionsåret gav genljud runt om i Europa. Det resulterade i en mer öppen och demokratisk atmosfär, och i att nya unga människor fick chansen att göra sig hörda på allvar. Då redde sig varje land för sig med sina studenter. Nu ser Europa annorlunda ut. De revolterande ungdomarna i de franska förstäderna har sympatier hos lika marginaliserade grupper i andra länder. De lever i Europa, men i ett Europa som blir allt räddare för dem, ett Europa som efter 11 september ser extremismen växa bland dessa marginaliserade medborgare.

De franska kravallpoliserna har sina motsvarigheter i brittiska terrorlagar och EU:s teleövervakning. Frankrike behöver EU:s stöd men inte med mer upptrappning. Analys och eftertanke måste till, desperationen hos förorternas folk måste mötas med förståelse och erbjudande om skydd.

Våldsgängen kan bara behålla sitt grepp så länge människor inte har någon annan att vända sig till. Civil polis på plats, inte ditkommenderad kravallpolis, är första steget mot lugn i Clichy-sous-Bois och alla våldshärjade orter.

DN 9/11 2005

1. Milyen tényezők tennék lehetővé a franciaországi lázongásokhoz hasonló utcai harcok kitörését Svédországban? (6 pont)
2. Sorolja fel azokat az indokokat, amelyek e jelenség mégis sajátosan francia mivoltát bizonyítják! (3 pont)
3. Mire emlékeztet pontosan a tunéziai, marokkói, algériai bevándorlók jelenléte? (4 pont)
4. Mi a véleménye a cikkírónak a rohamrendőrök bevetéséről? (6 pont)
5. Részletezze, milyen hasonlóságok és különbségek fedezhetőek fel a '68-as diáklázadások és a mostani utcai zavargások között? (6 pont)